

»A szegedi tanyarendszer példa az egész országban« — mondta a tanyabizottság ülésén a főjegyző

Magyar Péter átlásfoglalkozása a kereplő motorbiciklik ellen

(A Délmagyarország munkatársától.) Dr. Aigner Károly főispán elnökletével szombaton délelőtt a városháza tanácstermében ülést tartott a tanyabizottság. A főispán megnyitó beszédében kifejtette, hogy mi a célja annak a belügyminiszeri rendeletnek, amely nemrég jelent meg a tanyai közigazgatásra vonatkozólag. A rendelet célja az, hogy a tanyákat közelebb vigye a városokhoz. Ebből a célból szükséges, hogy a közlekedésügy, a közigazgatás, a közoktatás, a közegészségügy, a hitélet, a gazdálkodás terén olyan újítások történjenek, amelyek a tanyai igények kielégítését összhangba hozzák a fejlődő élet követelményeivel. A belügyminiszter nem rendel el konkrét intézkedéseket, a közigazgatási hatóságokra bizza, hogy azokat a helyi viszonyoknak megfelelően saját hatáskörükben tegyék meg.

A rendeletet dr. Tóth Béla főjegyző ismertette. Elmondotta, hogy a szegedi tanyákon a város hatósága már minden olyan intézkedést megtett, amelyre a rendeletben utalás történik. Ezeket az intézkedéseket csupán a fejlődés fokozatával kell arányba hozni. Eppen ezért azt javasolta a főjegyző, hogy a bizottság írjon át a város tanácsához és kérje a tanyai építkezések egészségügyi és tűzrendszeli szabályozását, a kapitányságok területének új beosztását és számuk szaporítását, a közlegelők feljavítását, a városi földberendezés megváltoztatását, a telefon kivezetését, a tűzoltóságok megszervezését, a temetkezés ügyének rendezését, állatorvosi állások szervezését és a tanyai lakóházak új számozását.

Kiss Ferenc a kulturházak számának szaporítását is kívánatosnak tartja, mert jelenleg egy-egy kulturház igen távol esik a tanyavilág egyik-másik sűrűn lakott részétől. Nemcsak oktatásra van szükségük a tanyaiaknak, hanem arra is, hogy ügyes-bajos dolgaikban utbaigazitást, tanácsot kaphassanak.

Fodor Jenő polgármesterhelyettes ezzel szemben azt fejtegette, hogy a tanyákat kellő számban ellátták már ilyen kulturházakkal és a városnak nincsen anyagi ereje új kulturházak építéséhez.

Lengyel István, alsótanyai községi bíró azt fejtegette, hogy a tanyákra jogvégzett emberek is kellenek, mert igen sok a dolog, a jelenlegi közigazgatási személyzet azt nem láthatja el és ajánlatos lenne, ha a kisebb kihágási ügyeket is a tanyákon bírálnák el a hatóságok. A tanyai lakosság így sok fölösleges időpazarlástól menekülne meg.

A főjegyző ezután tovább ismertette a rendeletet, majd elmondotta, hogy a rendeletben szereplő intézkedéseket Szeged város hatósága már jóval a rendelet kibocsátása előtt megtette. A közbeségítést a szegedi tanyákon feleslegesnek tartja, mert a tanyai központok igen jól beváltak és a szegedi tanyarendszer példa az egész országban. Ezt a rendszert utána nozzák azok a városok, amelyeknek szintén van tanyai kerületük. Szegeden ez a rendszer a tanyavilágot szorosan hozzáfűzi a városhoz.

Kiss Ferenc szólalt fel ismét és tulzottnak minősítette azt a dicséretet, amellyel a főjegyző árasztotta el a szegedi tanyarendszert. A rendszernek szerinte vannak még igen nagy hiányai és hibái, amelyeket sürgősen korrigálni kell.

A bizottság ezután a főjegyző javaslatait elfogadta.

Magyar Péter szólalt ezután föl. Kijelentette, hogy a tanyai gazdák el vannak áruva. Az autóbuszok idősebb sofförjei ellen nincsen kifogása egy gazdának sem, de a fiatalabb sofförök rosszabbak az istennyilánál, mert se Istent, se Jézust nem ismernek. Még veszedelmesebbek a motorbiciklisták, a »kereplők«, akik addig kerepelnek eszeveszett száguldások közepette, amíg az országban poroszkaló parasztkocsit be nem hajtják az árokba.

— Ha még targoncával szaladnak ezek a kereplők — mondotta Magyar Péter —, akkor kisebb a vesződélom, mivelhogy *ők is féltek a kedvest, aki a targoncában ül.* De ha egyedül mőnnnek, akkor mindönkinek félre köll takarodni az utból, *letinkább az árokba.*

A végén azt kérte Magyar Péter, hogy a hatóság vigyázzon a tanyai utak rendjére is, *motorkerékpáros rendőrökkel tartsák fönn a rendet,* mert maholnap a gazda nem is mer már kocsira ülni.

A bizottság elhatározta, hogy ebben az ügyben átír a város tanácsához és kéri, hogy a város hatósága kérjen megfelelő intézkedéseket az államrendőrség szegedi kapitányságától.

Magyar Péter elpanaszolta ezután, hogy *keves a bika a tanyákon,* majd kutyaügyekkel hozakodott elő és elmondotta, hogy a sintér

OPERA ZONGORATEREM

Budapest, VI., Bajcs ucca 16.
Világmarkás zongorák és koncertpianinók 1000 pengőtől vásárolhatók előnyös rész'elfizetésre is. B.6
Tisztviselőknek nagy kedvezmény.

egyszeri följelentésre még a megkötött kutyákat is öszeszedi, de azután nem is adja vissza, hanem lebunkózza. Az őrizet nélkül maradt udvarokból pedig néhány napon belül ellopnak minden aprójószágot. Ha már el is viszik a kutyát, legalább ne bunkóznák le, hanem adnák vissza, ha nem veszött.

A bizottság ezt a panaszt is indokoltnak találta és elhatározta, hogy a sérelem orvoslása érdekében átír a tanácshoz.

Dr. Fajka Lajos a járlatírás késedelmességéről beszélt és meglelte régi indítványát, hogy a város hatósága ne a tanítókra bizza a járlatírást, hanem a kisvasut állomási előjáróira, akik jobban ráérnek és így gyorsabban elintézhetik a dolgot, nem várakoztatják meg annyira a tanyaiakat.

A bizottság kimondotta, hogy ezzel az ügygel is foglalkozik.

A virilizmus a háztulajdonos érdekképviselője lett

Egyetlen olyan virilista van, aki nem háztulajdonos — Az értelmiség tagjai kiszorultak a legtöbb adót fizetők közül — Minden helyet a háztulajdonosok foglalnak el

A virilisták idei névjegyzékét forgatva, arra az érdekes megállapításra jutottunk, hogy a

92 virilista közül egyetlen egy van, aki nem háztulajdonos.

Ez Wimmer Fülöp, aki mint egyetlen nem háztulajdonos a 62-ik helyet foglalja el a névjegyzékben. Nem szabad azonban megfeledkezni arról, hogy mint iparkamarai beltagnak, az adója kétszeresen számít s ha ez a minősítő körülmény személyére nem forogna fenn, a virilisták között nem volna senki sem, aki nem a háztulajdonos után fizetett adó révén került be a legtöbb adót fizetők névjegyzékébe.

A dolog kezdett érdekes lenni s azért a legtöbb adót fizetők jegyzékének egy pár könyvében hozzá férhető példányából vizsgálni kezdtük, hogy a multban szintén

a virilizmus háztulajdonosi érdekképviselője

jelentett-e.

Összehasonlításaink alapján az

1890., 1900., 1907. és 1918. évi

legtöbb adót fizetők jegyzéke szolgált.

1890-ben

Back Bernát volt a legtöbb adót fizetők jegyzékében a listavezető — 3921 frt. 49 krajcárral. De míg az idén csak a 62-ik virilista nem háztulajdonos s az is a kétszeresen számított adó alapján került be a jegyzékbe, addig 1890-ben már a lista 5-ik tagja (Eisenstädter S.) nem fizetett házádot, nem volt háztulajdonos a sorrendben 14-ik sem s ekkor

33 nem háztulajdonos volt a virilisták között.

A legtöbb adót fizetők jegyzékében az első lateiner a 19-ik volt: dr. Rósa Izsó 721 frt. adóval.

1900-ban

Milkó, Erdélyi és Heitzmann építési vállalkozók fizetik a legtöbb adót 7484 K 90 f.-t. (Ez a Heitzmann sváb építőmester volt, ő építette a szegedi városházát is.) Ebben az évben

27 nem háztulajdonos került be a virilisták közé,

köztük a magas állású állami tisztviselők, mint Csathó Ferenc táblaelnök, Jankó Lajos ny. tábornok, Kállay Albert főispán, Lobmayer István főügyész, Virilista volt háztulajdon nélkül a kórházi főorvos is: Singer Mátyás dr.

Az idén egyetlen köztisztviselő sincs már a virilisták között. 1900-ban az első lateiner a legtöbb adót fizetők sorrendjében a 25-ik volt: Nyilassy Pál 1463 K 56 f.-rel. (A virilisták névjegyzékében természetesen kétszeres adóval előkelőbb helyre került.) Itt kezdtek előnyomulni a Winkler és Holtzerek, Rósa Izsó a 47-ik 936 K adóval. (Tíz év alatt lényegesen csökkent az adója. Vagy a jövedelme lett kisebb, vagy a befolyása nagyobb.)

1907-ben

már a Winkler Testvérek foglalják el az első helyet a legtöbb adót fizetők sorrendjében, 30.433 koronával. (1890-ben még csak 657 frt. 02 kr.-t fizettek s ezzel az adóval a 25-ik helyet foglalták el.) Még mindig

30 olyan virilista volt, akinek nem volt háza.

BELVÁROSI MOZI
Hétfőn premier
Orgonavirágzás
az elmúlt idők filmté 12 felvonásban
COLLEN MOORE-val a főszerepben
Mindenki ott legyen!

KORZÓ MOZI Február 25., 26-án, hétfőn, kedden
Csak 16 éven felülieknek!
A sátn foglaloja.
Nagy kiállítású társadalmi dráma 10 felvonásban.
Főszereplő: Iréne Rich. Azonkívül:
Zigoto, a mesterdetektív.
Húreszk 6 felvonásban. Főszereplő: Zigoto.
Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7, 9 órakor.

BELVÁROSI MOZI
Február 24-én Vasárnap
A bohémkirály.
Dráma 10 felvonásban. Rendezte: Kertész Mihály.
Főszereplő: WARNER OLAND. Azonkívül:
A lángmező hőse.
Dráma 7 felvonásban. Főszereplő: BESSIE LOWE.
Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7, 9 órakor

KORZÓ MOZI
Február 24-én Vasárnap
A szent és a rajongója.
Agnes Günther világhírű regénye filmen 10 felvonásban.
Főszereplő: WILHELM DIETERLE. Azonkívül:
Betyárélet a Vadnyugaton.
Húreszk 2 felvonásban.
Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7, 9 órakor